

Důvěra ústavním institucím v březnu 2014

Technické parametry

Výzkum:	<i>Naše společnost, v14-03</i>
Realizátor:	<i>Centrum pro výzkum veřejného mínění, Sociologický ústav AV ČR, v.v.i.</i>
Projekt:	<i>Naše společnost – projekt kontinuálního výzkumu veřejného mínění CVVM SOÚ AV ČR, v.v.i.</i>
Termín terénního šetření:	<i>3. – 10. 3. 2014</i>
Výběr respondentů:	<i>Kvótní výběr</i>
Kvóty:	<i>Kraj (oblasti NUTS 3), velikost místa bydliště, pohlaví, věk, vzdělání</i>
Zdroj dat pro kvótní výběr:	<i>Český statistický úřad</i>
Reprezentativita:	<i>Obyvatelstvo ČR ve věku od 15 let</i>
Počet dotázaných:	<i>1061</i>
Počet tazatelů:	<i>260</i>
Metoda sběru dat:	<i>Osobní rozhovor tazatele s respondentem</i>
Výzkumný nástroj:	<i>Standardizovaný dotazník</i>
Otázky:	<i>PI. 1, PS. 1</i>
Zveřejněno dne:	<i>24. března 2014</i>
Zpracoval:	<i>Daniel Kunštát</i>

V reprezentativním šetření CVVM SOÚ AV ČR, v.v.i., byla v březnu 2014 vybraným občanům položena otázka, zda důvěřují jednotlivým ústavním institucím.¹ Sledování důvěry ústavním institucím je pravidelnou součástí našich šetření, což nám umožňuje mapovat vývoj názorů veřejnosti v dlouhodobém časovém horizontu.

Tabulka 1: Důvěra obyvatel ústavním institucím (v %)

DŮVĚRA	III/13	IV/13	V/13	VI/13	IX/13	X/13	XI/13	XII/13	I/14	II/14	III/14
Prezident	-	61	52	50	53	51	39	41	42	43	49
Vláda	19	16	17	18	28	26	24	24	-	38	45
Poslanecká sněmovna	18	14	13	14	-	-	15	21	25	31	35
Senát	24	25	24	22	30	26	26	28	30	33	33
Krajské zastupitelstvo	38	44	37	40	38	36	38	41	42	44	42
Obecní zastupitelstvo	59	65	56	59	56	56	58	59	61	64	62
Starosta	60	64	59	60	56	57	59	61	61	65	61
Hejtman	38	43	39	38	36	37	36	39	37	40	38

Poznámka: Hodnoty v tabulce jsou součtem odpovědí „rozhodně důvěřuje“ a „spíše důvěřuje“. Dopočet do 100 % tvoří odpovědi „spíše nedůvěřuje“ a „rozhodně nedůvěřuje“ a odpověď „nevím“.

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, v.v.i., Naše společnost 3. – 10. 3. 2014, 1061 respondentů starších 15 let, osobní rozhovor.

¹ Otázka: „Řekněte, prosím, důvěřujete prezidentovi republiky, vládě, Poslanecké sněmovně PČR, Senátu PČR, svému krajskému zastupitelstvu, svému obecnímu zastupitelstvu, starostovi vaší obce či městské části, hejtmanovi vašeho kraje (primátorovi, pokud žijete v Praze)?“

V březnovém šetření došlo ve srovnání s předešlým měřením v hodnocení pravidelně sledovaných ústavních institucí k některým drobným změnám.

Prezidentovi republiky důvěřuje 49 % respondentů. Oproti poslednímu šetření tedy došlo k nárůstu důvěryhodnosti hlavy státu o 6 procentních bodů. *Prezidentovi častěji důvěřují respondenti starší 60 let, ekonomicky neaktivní, důchodci a příznivci ČSSD a KSČM.*

Vládě Bohuslava Sobotky důvěřuje bezmála polovina dotázaných (45 %), tedy o 7 procentních bodů více než v minulém měsíci. *Vládě častěji důvěřovali zejména dotázaní s dobrou životní úrovní, nadprůměrné důvěře se vláda přirozeně těší také mezi přívrženci koaličních stran (ČSSD, ANO a KDU-ČSL), naopak u potenciálních voličů pravice (zejména ODS a TOP 09) ale i mezi příznivci KSČM je její podpora výrazně nižší.*

Důvěru Poslanecké sněmovně vyslovilo 35 % dotázaných, Senátu pak přesně třetina respondentů. Zatímco u Senátu nedošlo oproti poslednímu výzkumu ke statisticky významnějšímu posunu, Poslanecké sněmovně vyslovilo důvěru o 4 procentní body více respondentů. *Senátu i Poslanecké sněmovně častěji důvěřují mladí lidé do 29 let a dotázaní s dobrou životní úrovní.*

O něco vyšší důvěru mají lokální reprezentace: krajským zastupitelstvům vyjádřilo důvěru 42 % respondentů, téměř dvě třetiny dotázaných (62 %) důvěřují svému obecnímu zastupitelstvu. Změna důvěry u krajských a obecních zastupitelstev se přitom pohybuje v rámci statistické chyby. *Mezi klíčovými sociodemografickými skupinami dotázaných nelze v pohledu na krajská a obecní zastupitelstva nalézt zásadnější difference s výjimkou poněkud vyšší důvěry mezi respondenty s dobrou životní úrovní.*

Důvěryhodnost osob stojících v čele obecních a krajských samospráv v zásadě přesně kopíruje míru důvěry, kterou mezi občany požívají obecní, resp. krajská zastupitelstva: svému starostovi tak důvěřuje 61 % dotázaných, hejtmanovi 38 %.

Kromě důvěry k výše zmíněným ústavním institucím, kterou CVVM sleduje každý měsíc, byli respondenti v březnovém výzkumu také dotázáni, zda důvěřují veřejnému ochránci práv (ombudsmanovi), Ústavnímu soudu a Nejvyššímu kontrolnímu úřadu.² Přehled výsledků včetně srovnání s předcházejícími výzkumy přináší tabulka 2.

Tabulka 2: Důvěra obyvatel veřejnému ochránci práv (ombudsmanovi), Ústavnímu soudu a Nejvyššímu kontrolnímu úřadu (v %)

DŮVĚRA	V/04	XII/05	XII/06	VI/07	VI/09	XII/10	IV/11	XII/12	VI/13	XII/13	III/14
Ombudsman	51	57	62	65	65	57	63	63	62	63	57
Ústavní soud	51	50	55	59	52	46	56	56	55	57	54
NKÚ	57	55	57	58	44	35	36	48	49	51	52

Poznámka: Hodnoty v tabulce jsou součtem odpovědí „rozhodně důvěřuje“ a „spíše důvěřuje“. Dopočet do 100 % tvoří odpovědi „spíše nedůvěřuje“ a „rozhodně nedůvěřuje“ a odpověď „nevím“.

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, v.v.i., Naše společnost 3. – 10. 3. 2014, 1061 respondentů starších 15 let, osobní rozhovor.

Veřejnému ochránci práv vyslovila v březnu důvěru více než polovina občanů (57 %), což je o něco méně než v posledním šetření (v prosinci loňského roku). Ústavnímu soudu v současnosti důvěřuje 54 % obyvatel ČR starších 15 let. I v tomto případě je změna podílu důvěřujících v porovnání s posledním šetřením nevýznamná. Totéž se týká také Nejvyššího kontrolního úřadu, kterému vyjádřilo důvěru 52 % respondentů.

² Otázka: „Řekněte, prosím, důvěřujete veřejnému ochránci práv (ombudsmanovi), Ústavnímu soudu, Nejvyššímu kontrolnímu úřadu?“

V rámci březnového šetření byla sledována také důvěra České národní bance.³ Přehled výsledků včetně srovnání s předcházejícími výzkumy přináší tabulka 3.

Tabulka 3: Důvěra České národní bance (v %)

DŮVĚRA	IV/06	IV/07	II/08	II/09	II/10	IV/11	XII/13	III/14
Česká národní banka	66	61	59	60	66	66	38	41

Poznámka: Hodnoty v tabulce jsou součtem odpovědí „rozhodně důvěřuje“ a „spíše důvěřuje“. Dopočet do 100 % tvoří odpovědi „spíše nedůvěřuje“ a „rozhodně nedůvěřuje“ a odpověď „nevím“.

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, v.v.i., Naše společnost 3. – 10. 12. 2014, 1061 respondentů starších 15 let, osobní rozhovor.

České národní bance v současnosti důvěřuje 41 % obyvatel ČR starších 15 let, tedy zhruba stejně jako v prosincovém šetření (nárůst o 3 procentní body se pohybuje na hranici statistické chyby). Připomeňme ovšem, že do roku 2011 se důvěryhodnost ČNB pohybovala kolem dvou třetin dotázaných a k rapidnímu snížení podílu důvěřujících došlo po podzimní devizové intervenci centrální banky.

V rámci šetření byla zjišťována také spokojenost se současnou politickou situací v naší zemi.⁴ Výsledky a časové srovnání nabízí tabulka 4.

Tabulka 4: Spokojenost/nespokojenost se současnou politickou situací v ČR (v %)

	III/13	IV/13	V/13	VI/13	IX/13	X/13	XI/13	XII/13	I/14	II/14	III/14
Spokojen	5	5	5	6	5	5	7	8	10	13	13
Ani spokojen, ani nespokojen	21	20	21	22	16	19	23	27	28	33	36
Nespokojen	73	73	73	71	76	73	67	62	60	51	49

Poznámka: Hodnoty v tabulce jsou součtem odpovědí „rozhodně spokojen“ a „spíše spokojen“, resp. „spíše nespokojen“ a „rozhodně nespokojen“. Dopočet do 100 % tvoří odpověď „nevím“.

Zdroj: Výzkumy CVVM SOÚ AV ČR, v.v.i., Naše společnost.

Spokojenost se současnou politickou situací vyjádřila více než desetina respondentů (13 %), což potvrzuje trend mírného nárůstu spokojenosti s politickou situací v povolebním období. Ani spokojeno, ani nespokojeno se cítí být 36 % obyvatel ČR. Zároveň se snižuje také nespokojenost s politickou situací, kterou dnes vyjadřuje „jen“ méně než polovina dotázaných (oproti asi třem čtvrtinám nespokojených před volbami). Zbytek respondentů zvolil variantu „nevím“. *Spokojenější s politickou situací jsou častěji mladí lidé do 29 let a respondenti s dobrou životní úrovní. Vyšší nespokojenost naopak častěji vyjadřují dotázaní se špatnou životní úrovní, lidé starší 60 let a voliči KSČM.*

³ Otázka: „Řekněte, prosím, důvěřujete České národní bance?“

⁴ Otázka: „Zamysleli-li se nad celkovou současnou politickou situací v České republice, řekl byste, že jste s ní velmi spokojen, spíše spokojen, ani spokojen, ani nespokojen, spíše nespokojen, velmi nespokojen?“